

Datum

Tjänsteskrivelse

Vår referens

Agneta Fredin

Avdelningschef

agnetha.fredin@malmo.se

**Uppdrag från kommunfullmäktige att utreda och införa en maxgräns på antal elever per kurator och skolpsykolog
GYVF-2022-3445****Sammanfattning**

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har av kommunfullmäktige fått i uppdrag att utreda och införa en maxgräns på antal elever per kurator och skolpsykolog. Bakgrunden till uppdraget är en motion av Mohamed Yassin (MP) och Stefana Hoti (MP) om barn och ungas psykiska ohälsa. Kommunfullmäktige biföll 2022-03-31 motionens yrkande om att grundskolenämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden får i uppdrag att utreda och införa en maxgräns på antal elever per kurator och skolpsykolog.

Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen har tagit fram ett förslag till yttrande att översända till kommunfullmäktige. Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen ställer sig positiv till att införa en maxgräns för antalet elever per skolkurator och skolpsykolog inom organisationen där antal elever hanteras på övergripande huvudmannanivå och föreslår att nämnden ger förvaltningen i uppdrag att under mandatperioden införa en maxgräns för antalet elever per skolkurator och skolpsykolog utifrån utredningen *Bättre möjligheter för elever att nå kunskapskraven (SOU 2021:11)*. Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen vill samtidigt betona att en utökning av antalet skolpsykologer kommer att innebära en utökad kostnad och därmed behov av effektivisering gällande andra kostnadsposter inom verksamheten alternativt en finansiering genom en riktad satsning från kommunstyrelsen i kommunbidrag.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden återremitterade 2023-03-31 ärendet till förvaltningen med uppdraget om att återkomma till nämnden med information om hur elevernas tillgång till kurator och skolpsykolog ser ut per skolenhetsnivå i nuläget, samt att förvaltningen tar fram kostnader för att sätta ett maxantal om:

- 300 respektive 400 elever per kurator på skolenhetsnivå,
- 1000 respektive 900 elever per skolpsykolog på skolenhetsnivå,
- 300 respektive 900 elever per kurator/skolpsykolog på huvudmannanivå.

Förslag till beslut

1. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag till yttrande och överlämnar det till kommunfullmäktige.

2. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ger gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen i uppdrag att under mandatperioden införa en maxgräns för antalet elever per skolkurator och skolpsykolog utifrån utredningen *Bättre möjligheter för elever att nå kunskapskraven (SOU 2021:11)*.

Beslutsunderlag

- Protokollsutdrag kommunfullmäktige 2022-03-31 §88 Motion av Mohamed Yassin (MP) och Stefana Hoti (MP) om barn och ungas psykiska ohälsa
- Tjänsteskrivelse 2023-04-14 Uppdrag att utreda och införa en maxgräns på antal elever per kurator och skolpsykolog
- Yttrande 2023-04-14 Uppdrag från kommunfullmäktige att utreda och införa en maxgräns på antal elever per kurator och skolpsykolog

Beslutsplanering

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2023-04-28 Gymnasie- och

vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott 2022-10-20

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2022-10-28

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott 2023-03-22

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2023-03-31

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens arbetsutskott 2023-04-19

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Ärendet

Skollagen reglerar att det ska finnas tillgång till elevhälsa för elever i förskoleklass, grundskola, grundsärskola, sameskola, specialskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser och innebär att det ska finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator samt personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. Uppdraget för elevhälsan är att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande (SFS 2010:800).

Nulägesanalys kring bemanning på skolenhetsnivå/huvudmannanivå samt kostnader med maxtal fördelat på skolenhet-/huvudmannanivå

Utifrån gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens uppdrag per 2023-03-31 beskrivs aktuell bemanning på skolenhetsnivå/huvudmannanivå samt kostnader för maxantal kuratorer på skolenhets-/huvudmannanivå och psykologer på huvudmannanivå enligt följande:

Psykologerna är anställda centralt på avdelning för elevhälsa och samordning. Fördelning av psykologer mellan skolor sker utifrån elevantal och elevernas behov vilket innebär att skolor med större socioekonomiska förutsättningar har större andel av den sammanlagda psykologresursen. För den psykologiska elevhälsan finns även en verksamhetschef då del av

arbetsuppgifterna är att betrakta som hälso- och sjukvård vilket föranleder behov av en verksamhetschef.

Verksamhetschefen, tillika avdelningschef, gör årligen en skriftlig överlåtelse till psykolog med ledningsansvar i vilken det tydliggörs vilka uppgifter som åligger den personen. Omfattningen på detta uppdrag är cirka 20% vilket inte är med i nedanstående tabell. Beräkning av bemanning för psykolog görs på huvudmannanivå.

Kostnad i tabell nedan beräknas på årskostnad inklusive sociala avgifter enligt följande:

Psykolog: 795 434:-

Kurator: 696 855:-

Elevernas tillgång till psykolog på huvudmannanivå

Verksamhet	Antal helårstjänst psykolog 2023 jan-feb	Elevantal 2023-03-15	Elevantal per helårstjänst	Vid elevantal 1 000 saknas antal helårstjänst	Vid elevantal 900 saknas antal helårstjänst
Malmö stad gymnasieskola	5.7*	6 945	1 218	1	2
Kostnad				795 400	1 590 900

* Varav 1.0 tillfällig anställning

Kuratorer är anställda av skolledning på respektive skola. Beräkning av bemanning kurator kan göras på skol- eller huvudmannanivå.

Elevernas tillgång till kurator per skolenhetsnivå och på huvudmannanivå

Skola	Antal helårstjänster 2023 jan-feb	Elevantal 230315	Elevantal per helårstjänst	Vid elevantal 400 saknas antal helårstjänst	Vid elevantal 300 saknas antal helårstjänst
Agnesfrids gymnasium	1	213	213	0	0
Bellevue Gymnasium	1	129	129	0	0
Heleneholms gymnasium	2.5	329	132	0	0
Malmö Borgarskola	1.9	1 359	715	1,5	2,6
Malmö Citadells gymnasium	0.5	158	316	0	0
Malmö Idrottsgymnasium	0.8	497	621	0,4	0,9
Malmö latinskola	2	1 159	580	0,9	1.9
Malmö Restaurangskolan	1	215	215	0	0

Pauliskolan	2	1 084	542	0,7	1,6
S:t Petri skola	1.8	851	473	0.3	1,0
Universitetsholmens gymnasium inklusive Malmö lärlingcenter	3.25/2.55*	753	230/295	0	0
Valdemarsro gymnasium	2.2	198	90	0	0
Total	20	6 945	348	3.8	8
Kostnad				2 648 049	5 574 840

*From ht 2023

Utöver kurator på skolan finns även kurator anställda centralt på avdelning för elevhälsa och samordning, se nedan.

Befattning	Ansvarsområde	Arbetsuppgifter
Kurator	Samordningsansvar för den psykosociala elevhälsan	Samordning, kvalitetssäkring, utveckling av den psykosociala elevhälsan, systematiskt kvalitetsarbete, utbildning, gruppinsats utveckling av elevhälsoteam.
Kurator	Insatser gruppnivå	Jobbar på uppdrag från skolorna med studiero, trivsel, bemötande, sexualitet/relationer, YAM, enskilda elevärenden, handledning personal
Kurator	YAM, youth aware of mental health	Samordning av YAM, utbildar medhjälpare och genomför i YAM i klassrum. Finansieras delvis med delregionala medel psykisk ohälsa.
Kurator	Samstart	ESF-projekt för att stödja elever med neuropsykiatrisk problematik i samband med övergång skola till arbetsliv och/eller fortsatta studier. Tidsbegränsad anställning tom 2023. Finansieras delvis via ESF.

Det professionsspecifika systematiska kvalitetsarbetet bedrivs delvis centralt genom bland annat nätverksträffar och referensgrupper som arrangeras av avdelning för elevhälsa och samordning. Därtill sker systematiskt kvalitetsarbete inom elevhälsan lokalt på skolorna under ledning av rektor.

Förvaltningens bedömning

Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen ställer sig positiv till att införa en maxgräns för antalet elever per skolkurator och skolpsykolog inom organisationen i enlighet med utredningen *Bättre möjligheter för elever att nå kunskapskraven (SOU 2021:11)* där antal elever hanteras på övergripande huvudmannanivå, och inte på skolnivå. Detta innebär att en skolkurator får ansvara för högst 400 elever, och en psykolog för högst 1000 elever. Bemanningen inom elevhälsan behöver förutom elevantal vara anpassad till mål och uppdrag samt faktorer som elevunderlagets socioekonomiska sammansättning och antal nyanlända elever, antal skolor, antal rektorer att samarbeta med och antal elevhälsoteam att närvara i.

Bedömning av hur mycket och vilken personal som ska finnas inom elevhälsan görs utifrån elevernas och verksamheternas behov och förutsättningar. Detta så att alla elever tillförsäkras en likvärdig utbildning. I kommunfullmäktiges uppdrag ingår endast att införa en maxgräns på elever gällande två av elevhälsans professioner. Det är därför viktigt att beakta den totala sammansättningen elevhälsopersonal för en sammanvägd bedömning.

Rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Rektorn fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i denna lag eller andra författningar (SFS 2010:800).

Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen föreslår därför att nämnden beslutar att ge förvaltningen i uppdrag att under mandatperioden införa den föreslagna maxgränsen för antalet elever per skolkurator och skolpsykolog utifrån utredningen *Bättre möjligheter för elever att nå kunskapskraven (SOU 2021:11)*.

Förvaltningens förslag till yttrande

Skollagen reglerar att det ska finnas tillgång till elevhälsa för elever i förskoleklass, grundskola, grundsärskola, sameskola, specialskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser och innebär att det ska finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator samt personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. Uppdraget för elevhälsan är att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande (SFS 2010:800).

Till skillnad mot grundskolenämnden och förskolenämnden har gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden endast cirka hälften av Malmös elever som går i en kommunal gymnasieskola medan resterande går i en fristående gymnasieskola. Detta innebär att den ekonomiska konsekvensen blir betydligt dyrare för gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden då lika mycket som betalas ut till den kommunala verksamheten ska betalas ut till fristående skolverksamhet. Effekten av en maxgräns för elevhälsans professioner begränsas till elever i kommunal gymnasieskola och kan inte garanteras för samtliga Malmöelever. Statistiken gällande bemanning i denna skrivelse avser endast de kommunala gymnasieskolorna. Det är inte möjligt att säkerställa att de ekonomiska medel som används för att utöka bemanning i de kommunala gymnasieskolorna på motsvarande sätt används till samma ändamål i de fristående gymnasieskolorna. Principen om lika villkor ska gälla för både kommunala och enskilda

verksamheter när skolpengen beslutats inför ett verksamhetsår. Skolpengen täcker utöver undervisningen även andra utgifter såsom bland annat elevhälsa.

I Malmö stad är kuratorer anställda direkt i den lokala elevhälsan på skolan med skolledare som chef. Psykologerna är anställda i den centrala elevhälsan med enhetschef som chef. För den psykologiska elevhälsan finns även en verksamhetschef då del av arbetsuppgifterna är hälso- och sjukvård med tillhörande lagstiftningen som styrdokument.

Tillräcklig tillgång till de olika professionerna inom elevhälsan är en nödvändig förutsättning för att elevhälsans uppdrag ska kunna fullgöras. Införandet av en maxgräns för antal elever som en kurator respektive psykolog har ansvar för syftar till att öka elevhälsans möjlighet att stödja elever med psykisk ohälsa. En maxgräns definieras som maximalt antal elever per årsarbetskraft gällande kurator respektive psykolog. Flera kommunala gymnasieskolor har elevgrupper med stort behov av insatser från kurator och psykolog och dessa skolor har redan idag en högre bemanning av elevhälsa än nämndens övriga skolor. I kommunfullmäktiges uppdrag ingår endast att införa en maxgräns på elever gällande två av elevhälsans professioner. Det är därför viktigt att beakta den totala sammansättningen elevhälsopersonal för en sammanvägd bedömning. Vidare finns flera faktorer som påverkar möjligheterna till arbete med psykisk ohälsa och en av dessa är den tvärprofessionella samverkan inom elevhälsoteamet. En annan är samverkan med externa vårdgivare, exempelvis psykiatri.

Beräkning av bemanning för psykolog och kurator görs på huvudmannanivå. Ur ett likvärdighetsperspektiv behöver även slutsatser utifrån skolornas systematiska kvalitetsarbete beaktas, vilket gör det komplext att på förhand säkerställa ett visst elevantal i förhållande till olika professioner. Elevhälsans bemanning behöver anpassas till mål och uppdrag samt faktorer såsom elevunderlagets socioekonomiska sammansättning och utifrån elevernas och verksamheternas behov och förutsättningar. Mot bakgrund av ovanstående säkerställer inte en numerär reglering i sig att den psykiska hälsan hos eleverna förbättras.

I enlighet med slutbetänkandet *Bättre möjligheter för elever att nå kunskapskraven (SOU 2021:11)* är följande numerär som lägstanivå en möjlig maxgräns:

Psykolog: max 1 000 elever

Kurator: max 400 elever

När det gäller kurator ligger nämndens bemanning redan i fas med rekommendationerna på maxgräns, med 398 elever per kurator. När det gäller skolpsykolog är bemanningen 1 117 elever per årsarbetskraft.

Nuvarande bemanning på kommunal huvudmannanivå (2022) – (psykolog och kurator)

	Antal årsarbetskrafter 2022	Antal elever per årsarbetskraft
Kurator	17,4	398
Psykolog	6,2	1 117

Beräkning konsekvenser maxgräns skolpsykolog

	Gymnasie/ Gymnasiesår 2023	Gymnasie/ Gymnasiesår 2024	Gymnasie/ Gymnasiesår 2025	Gymnasie/ Gymnasiesår 2026
Prognos antal elever i kommunala skolor i Malmö	7 380	7 977	8 443	8 763
Beräkning maxgräns antal psykologer	7,38	7,98	8,44	8,76
Befintliga psykologer	6,00	7,38	7,98	8,44
Beräkning antal utökning utifrån beräknad maxgräns	1,38	0,60	0,47	0,32
Kostnad kommunala skolor	777 200	463 600	362 564	248 704
Kostnad fristående skolor	777 200	463 600	362 564	248 704
Total kostnad för införandet av maxgräns psykolog per år	1 554 400	927 200	725 128	497 408
Total kostnad för införandet av maxgräns psykolog ackumulerat	1 554 400	2 481 600	3 206 727	3 704 135

Kostnad psykolog inklusive personalomkostnader	777 200
--	---------

Utifrån beräkningar kopplat till den prognostiserade elevökningen för mandatperioden 2023–2025 skulle gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen behöva öka bemanningen enligt ovanstående tabell med 1,38 tjänst under 2023 och till 2025 skulle den totala ökningen jämfört med utfall 2022 behöva vara 2,44 tjänster. Den ekonomiska konsekvensen av detta är en kostnad motsvarande 3,7 mkr för mandatperioden.

Malmö stads och därmed även gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens ekonomi förväntas bli ytterligare ansträngd under mandatperioden. Förutom denna ekonomiska situation bygger nämnden två nya skolor 2024 som kommer kräva resursallokering. Utifrån ovanstående resonemang innebär det att nämnden kan konstatera att en utökning av antalet skolpsykologer kommer att innebära en utökad kostnad och därmed behov av effektivisering gällande andra kostnadsposter inom verksamheten. Ett annat alternativ för finansiering är en riktad satsning från kommunstyrelsen i kommunbidrag.

Ansvariga

Anneli Schwartz, förvaltningschef